

Salvador Cardús

El control militar de l'opinió

Un dels punts més assenyalats del discurs que la ministra espanyola Dolores de Cospedal va pronunciar en la celebració de la Pasqua Militar d'enguany és el que fa referència a considerar les notícies falses (*fake news*) com un nou "camp de batalla" que ha de merèixer l'atenció de l'exèrcit i esdevenir un nou objectiu de la defensa nacional. En el discurs de l'any passat ja n'havia parlat de manera genèrica, però ara ho ha desenvolupat amb més detall. I tot i que no en va fer una menció explícita, és obvi que, pel context general del discurs, la referència al conflicte català hi era implícita.

PERA COSPEDAL, el nou camp de batalla en què hauria de combatre l'exèrcit és el de les "campanyes d'ingerència i desinformació, o l'ús delictiu del ciberespai". Fins aquí, res d'especial. Aquest és un terreny del qual tots els exèrcits, des dels més convencionals fins als que són propis d'actors protoestats –i aquests darrers especialment–, ja fa temps que no tan sols es defensen sinó que l'utilitzen per als seus atacs en guerres híbrides, més enllà dels combats tradicionals. Un espai, d'altra banda, en què l'únic que és nou és la tecnologia a través de la qual es fa circular la propaganda de sempre.

DES DEL MEU PUNT DE VISTA, en canvi, la qüestió rellevant del discurs és el fet que posi l'accent d'aquesta "ingerència" en la influència en la presa de decisions del "titular de la sobirania, el poble espanyol". De manera que, finalment, allò que queda afectat pel combat no se circumscriu al camp de batalla militar. De fet, el que es fa és ampliar el camp de batalla per situar-lo en el terreny de la configuració d'una opinió pública nacional, com diu la ministra, per evitar que s'imposin "interessos de tercers divergents dels nostres".

CERTAMENT, no vull fer dir a la ministra allò que no diu explícitament. Però hi ha dos elements en el discurs que condueixen a una determinada interpretació sobre el perquè de l'especial interès en la creació i la defensa d'una opinió pública nacional. En primer lloc, hi ha l'abundància d'expressions de nacionalisme espanyol que amaren tot el discurs. Particularment, la reformulació del principi de José Antonio Primo de Rivera –aquella Espanya "*unidad de destino en lo universal*"–

GABRIEL BOUYS / AFP

.....
En el discurs de la ministra Cospedal en la celebració de la Pasqua Militar, la referència al conflicte català hi era implícita

que ara Cospedal redefineix associant el naixement de la nació espanyola amb la suposada primera volta al món iniciada i protagonitzada pel portuguès Magalhães i acabada pel basc Juan Sebastián Elcano. Una aventura que seria "el primer gran projecte polític de globalització en la història de la humanitat". La nació espanyola, doncs, hauria nascut com "una aspiració de vocació global", que, en paraules més planeres, assenyalava l'essència d'un esperit conqueridor. En el discurs de l'any anterior, i també amb aquesta obsessiva referència a l'atzarosa aventura –d'altra banda, fonamentalment de rampinya comercial– de Magalhães i Elcano, la ministra deia: "*Lo que fuimos explica lo que somos*". Ai las!

EL SEGON ELEMENT del discurs que contextualitza la preocupació de la ministra per la qüestió de l'opinió pública nacional és la promesa de desenvolupar un Plan General de Cultu-

ra y Concienciación de Defensa, per tal que els espanyols se sentin orgullosos dels seus militars. Quan es concreti el pla sabem exactament de què va. Però costarà molt de distingir de qualsevol altre pla de propaganda, i en la mesura que afecti l'escola, d'espanyolització i –com dirien ells mateixos– d'adoctrinament.

SI, FINALMENT, tenim present que el conflicte d'Espanya amb Catalunya s'ha situat en el terreny judicial però també i molt particularment en el de l'opinió pública, tot es fa més clar. I si, per completar-ho, recordem amb quin afany la Guàrdia Civil s'ha dedicat a tancar pàgines web d'organitzacions civils i governamentals, com la Junta Electoral ha censurat TV3, a part dels obscurs obstacles informàtics que es van viure en el desenvolupament tant del 9-N com de l'1-O, ja intuïm a quin nou camp de batalla es referia Cospedal.